

ריבוי נישואין (סעיף 2), והוא קובע סייגים למניעת נישואין בין קרובי משפחה (סעיף 3).
נישואין אזרחיים ייערכו בפני רשמים, שימונו על-ידי שר הפנים לעניין זה (סעיף 5). טקס הנישואין אינו טעון נוסחה מסוימת, אלא שהרשם יכריז על בני הזוג כבעל ואשה, אם הביעו לפניו את רצונם החופשי להינשא זה לזו (סעיף 6).

איסורים שאין להם כל הצדקה בימינו אנו (כגון איסור נישואין בין כהן וגרושה) ויש שהדת אוסרת בכלל נישואי תערובת. איסור אחרון זה, קשה להבין קיומו במדינה נאורה שהצטרפה לאמנות בין-לאומיות האוסרות במפורש כל הפליה מטעמי דת או גזע.

החוק המוצע בא לתקן מעוות זה ולאפשר לכל אדם בארץ שרצונו בכך להינשא בנישואין אזרחיים (סעיף 1). אין החוק פוגע בהוראות הדנות בגיל נישואין או באיסור

ז. הצעת חוק בית המשפט למעמד אישי (ייעוץ נישואין), תשכ"ז-1967

(הוגשה על-ידי חבר-הכנסת ש. כהן-צידון)

6. בבירור ו/או בישיבה מוקדמת יברר השופט באורח בלתי-פורמלי את האפשרויות למציאת הסדר שיניח את דעת כל הצדדים המעוניינים.

7. בבירור ו/או בישיבה המוקדמת יהיה השופט מוסמך, לאחר עיון בתצהירים ושמיעת בעלי הדין:

(א) לפסוק מזונות זמניים לתקופה שתיראה בעיניו.

(ב) לצוות בדבר החזקתו של קטין לתקופה שתיראה בעיניו.

(ג) לבקש תסקיר של פקיד סעד או יועץ נישואין.

(ד) להעניק לבעל ולאשה ייעוץ על-ידי יועץ נישואין לתקופה שתיראה בעיני בית-המשפט, ובלבד שלא תינתן החלטה לפי סעיף זה אלא בהסכמתם המלאה של הבעל והאשה גם יחד לאחר שבית-המשפט הסביר להם את מטרתה ואת היתרונות העלולים לצמוח מן הייעוץ.

(ה) לתת צווים זמניים (לתקופה מוגבלת או עד לפסק דין של בית-משפט או בית-דין מוסמך) האוסרים על בן-זוג להתגורר עם בת-זוגו, או על בת-זוג לגור עם בן-זוגה או להיפגש איתו או לבוא למקום עבודתו או למגורי הוריו, וכל איסור נוסף ואחר שמטרתו למנוע מעשי אלימות צפויים, או להגן על בן-זוגו ועל קטיני הזוג הנחונים בסכנה.

(ו) להמליץ (לסיום הסכסוך בין בן-הזוג) תקיפת נסיון לשלום בית, לקבוע שאין מקום לגירושין או גם לקבוע שלמען בטחון הזוג או לילדיהם ו/או למען בריאותם הנפשית והפיסית של הזוג ו/או לילדיהם, הגירושין רצויים.

8. ניתנה החלטה לפי סעיף 7 (ד) לעיל, יומן יועץ הנישואין לכל ישיבה של בית-המשפט ותישמע דעתו בשטחים שהם בתחום פעולתו.

9. דיון של בית-המשפט יהיה בדלתיים סגורות, ופרט לצדדים ופרקליטיהם, פקידי בית-משפט, יועצי נישואין ופקידי הסעד העוסקים בעניין פלוני, לא יהיה נוכח בו אדם אלא ברשות בית-המשפט.

10. שר המשפטים יתקין תקנות בדבר כשירות יועצי נישואין ודרך מנויים וכן תקנות דיון בבית-המשפט למעמד אישי.

1. לצורך חוק זה תהיה למונחים הבאים המשמעות המצוינת בסעיף זה: -

„בית-משפט למעמד אישי” - בית-המשפט המ-
חוי בשבתו לדון בענייני המעמד האישי הנחונים
לשיפוטו לפי כל חוק מחוקי הכנסת;

„שופט” - שופט בית-המשפט למעמד אישי;
„בית-המשפט” - בית-המשפט למעמד אישי
כמוגדר לעיל;

„יועץ נישואין” - מי שכשיר ליעץ בענייני
נישואין ושר המשפטים מינה אותו ליועץ נישואין
לעניין חוק זה;

„פקיד סעד” - כהגדרתו בחוק שירותי הסעד,
תשי”ח-1958;

„סכסוך נישואין” - כל סכסוך שיתגלה בפני
מדור התלונות של משטרת ישראל או בפני כל
ערכאה שהיא בארץ ובה יהיה סבור בית-המשפט
או בית-הדין (הכל לפי העניין), תוך כדי בירור
העניין המובא לפניו, שעל בית-משפט או בית-דין
למעמד אישי לחוות את דעתו על טיב הסכסוך
והדרך שיש לנקוט בה כדי להביא את הסכסוך
לסיומו;

„זוג נשוי” - זוג נשוי בטקס נישואין בעלי תוקף
במקום עריכתם או בתקופת עריכתם.

2. נתגלה בפני בית-המשפט או בפני בית-דין מוס-
מך, תוך כדי בירור שהובא בפניו על-ידי זוג נשוי, שאכן
יש סכסוך בין בני הזוג הראוי לליבון, רשאי בית-המשפט
או בית-הדין, נוסף לכל הצעדים וההחלטות הנדרשים
ממנו בגין אותו דיון המובא לפניו, להפנות את הזוג לבית-
המשפט למעמד אישי.

3. הגיש בן-זוג נגד בן-זוגו תלונה למדור התלונות
של משטרת ישראל, או הובא לידיעת תחנת משטרה
סכסוך המור בעקבות אלימות המסכן חיי משפחה ושלום
בית בין בני זוג נשוי, מוסמך קצין המשטרה, בדרגה שלא
פחות מפקד, לבקש מאת בית-המשפט למעמד אישי
להזמין את הזוג הנשוי לבירור.

4. רשאי בן-זוג מיזמתו הוא להגיש תביעה לשלום
בית בפני בית-משפט למעמד אישי.

5. הוגשה תביעת מזונות או תביעה בדבר החזקת
קטין לבית-המשפט, יוזמו מיד הצדדים לישיבה מוקדמת
בלשכתו של השופט.

דברי הסבר

די החלטות ופסקי־דין המכריעים בשאלות כספיות וב־חילוקי דעות בדבר חזקה פיסית בילדים ומשאירים את השאלה העיקרית ללא פתרון.

מאמרו של יצחק שילה, שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, תחת הכותרת „דרושים תיקונים בדיני המעמד האישי“, אשר פורסם בעתון „הארץ“ מיום 29 בנובמבר 1966, דן בפרוטרוט בנושא זה. נאמר בו בין היתר: „הגיע הזמן להודות בכך כי שלום בית המשפחה אינו עניינם הפרטי של בני־הזוג, וכי לציבור יש אינטרס לגיטימי בקיום יחסי נישואין תקינים מאחר והפרתם גורמת נזק חברתי וחומרי ופוגמת במהלך חינוך הילדים. מאידך ניתן לומר, כי זכאי כל אדם בימינו, הזקוק לכך, לקבל מה־מדינה טיפול מקצועי בקשיי חיי הנישואין שלו בדיוק כמו שזכאי הוא לטיפול רפואי בגופו ובנפשו“.

דרושים יועצי נישואין שיהיו מוכשרים ל„ייעץ“ ובשעת הצורך גם לטפל טיפול פסיכותרפויטי בבעיות נישואין ויש צורך בקביעת דרכי הכשרתם ומינוים. רואה אני ביועצי הנישואין שירות עזר לבית־משפט כמו קציני מבחן ופקידי סעד ומנית אני כי בית־המשפט יכבד את מסקנותיהם בתחומם המקצועי.

כמו כן יש צורך בתקנות דיון שתאפשרנה דיון פחות פורמלי מזה הנהוג כיום.

לטווח ארוך יותר יהיה רצוי למזג את כל החוקים הדנים בענייני מעמד אישי (כגון חוק האימוץ, חוק הכשרות המשפטית וכו') וכן גם את כל תקנות הדיון בשטח זה.

טרגדיות מרובות קרו במדינת ישראל כתוצאה מאי־מתן סעד ייעוץ והדרכה לזוג נשוי הנתון בסכסוכים תמידיים. משטרת ישראל טיפלה פעמים מרובות במקרי רצח ומעשי אלימות חמורים שהיו נמנעים אילו הסכסוך בין בני־הזוג היה מוצא לו פתרון על־ידי השכנת שלום בית ברי־קיימא או על־ידי גירושין.

מאידך גיסא, תביעות מזונות בפני בית־המשפט הן למעשה סיבוב ראשון של התדיינות בגירושין בין בני־הזוג. בעל ו/או אשה נשואים מנצלים עובדת הסמכות המקבילה בכמה ענייני אישות, בפני בתי־הדין הרבניים ובפני בתי־המשפט של המדינה, כדי להסתיר כוונותיהם האמיתיות, דבר ההופך את החלטות בתי־המשפט לשוט בדין כן־זוג נגד כן־זוג.

חוק זה בא לאפשר לבית־המשפט המחוזי, אשר לפניו מתבררים עניינים רבים בין בעל ואשה, במסגרת שיפוטו בתביעות למזונות ולהחזקת ילדים, לפתור את הבעיה האמיתית שביסוד הדיון שברוב המקרים אינה אלא הקרע שבחיי הנישואין.

לבית־משפט חסרים היום הכלים הדרושים למשימה זו. למעשה ניגש הוא לפתור בעיה שהיא בתחום טיפול נפשי־רגשי באמצעים היפים רק להכרעה משפטית על סמך עובדות וטענות שבמחלוקת. הפועל יוצא הוא כי הדיונים בפני בית־המשפט המחוזי בשטח זה אינם פותרים את הבעיה העיקרית אלא עוד מנציחים אותה על־

ח. מסקנות ועדת החינוך והתרבות בעניין הכנת ספורטאי ישראל לאולימפיאדה במקסיקו

לוועדה, שמספר המשתתפים במשלחת הישראלית הוא סביר. יחד עם זאת ממליצה הוועדה שלא להגדיל, בשום פנים, את מספר המלווים של הספורטאים בהרכב המשלחת ולא את מספר המשתתפים בקונגרסים שיתקיימו במקסיקו בתקופת האולימפיאדה.

3. כן פונה הוועדה לגופים הספורטיביים, העוסקים באימוץ הצוותות, להוסיף ולהשקיע מאמצים מרובים בהעלאת הרמה והכושר של המשתתפים, למען יוכלו לעמוד בתחרויות וכמאמץ הגופני הכרחי במשחקים עולמיים אלה.

4. בשים לב לחשיבות הלאומית שבהופעת המשלחת הישראלית באולימפיאדה במקסיקו, יש להכין את הספורטאים הישראלים לקראת מפגשים עם הציבור היהודי במקום ועם ציבור הספורטאים מארצות רבות, ולהעמידם על האחריות המוטלת עליהם לייצג את מדינת ישראל בכבוד הראוי ומתוך הכרת הקשר בין ישראל והתפוצה.

5. הוועדה מחזקת את ידי הספורטאים הישראליים העומדים להשתתף באולימפיאדה ומאחלת להם כי יצליחו להגיע להישגים מכובדים בתחרויות.

בישיבת הכנסת מיום י"ז באייר תשכ"ח (15 במאי 1968) הוגשה הצעה לסדר־היום על־ידי חברת־הכנסת ש. ארבל־אמולוניו בעניין הכנת ספורטאי ישראל לאולימפיאדה במקסיקו. הכנסת העבירה את ההצעה לוועדת החינוך והתרבות.

ועדת החינוך והתרבות שמעה את סגן שר החינוך והתרבות מר א. ידלין, את מנהל רשות הספורט מר ע. בן־דוד, את יושב־ראש הוועד האולימפי בישראל מר י. עינבר ואת יושב־ראש הוועדה המקצועית להכנות לאולימפיאדת מקסיקו מר ע. גיל.

בסיכום הדיון קיבלה הוועדה את המסקנות הבאות:

1. הוועדה רואה בספורט על כל ענפיו אמצעי חינוכי רב־ערך לנוער הישראלי ואתגר לפיתוח תרבות־הגוף ולקידום בריאות העם. הוועדה תקדיש דיון מיוחד בחינוך הגופני, בענייני הספורט בכלל, ובאספקטים הקשורים בקידום כל ענפי הספורט ופיתוחם.

2. באשר להצעה לסדר־היום שהועלתה, התרשמה הוועדה מן האינפורמציה שנמסרה לה על־ידי העוסקים בהכנת המשלחת הישראלית לאולימפיאדה במקסיקו, כי הסידורים וההכנות המקצועיים בשטח זה עשויים להשביע רצון. כן נראה